

Henry Purcell (1659-1695)
King Arthur (òpera en cinc actes)
Llibret de John Dryden (1631-1700)

Traducció del llibret al català: Marc Rosich

1. Obertura

2. Aire

Narrador:

Emmeline acaricia suaument el rostre del seu enamorat amb les puntes dels dits.

Aquest matí, amb la llum de la primera albada primaveral, la dona se sent nerviosa per ell. Per Artús, pel rei de la Bretanya.

Perquè avui... avui ha de sortir a la batalla, a expulsar de la seva terra els invasors, els saxons. Avui és Sant Jordi, protector de les illes Britàniques. Avui hi ha els millors auguris.

Però qui hi ha que pugui sortir a la guerra amb el cor tranquil? Sí, és veritat que ja han celebrat algunes victòries, i que s'ha fet recular els saxons dins les fronteres de Kent. I després sempre hi ha Merlí i la seva màgia, que tant pot convocar el poder de les estrelles, com el mateix esperit de la terra.

Però qui hi ha que pugui sortir a la guerra amb el cor tranquil?

3. Obertura

ACTE I

4. Música de l'altar de Bonduca

Narrador:

Emmeline no pot veure Artús amb els ulls. Ella mai no ha vist la llum del sol. Però malgrat això, hi veu més bé que ningú.

Pot veure la violència i la voracitat desenfrenada d'Oswald, el rei dels saxons. Pot veure la set de destrucció dels seus sequaços, el bruixot Osmond i l'esperit maligne Grimbald.

Ella ho pot veure tot amb els mateixos ulls que una criatura.

Al campament dels saxons es duen a terme els preparatius per a la batalla. S'interpreten cançons i conjurs en honor als tres déus saxons: Woden, Thor i Freia. S'ofereixen uns cavalls en sacrifici i la sang els brolla dels colls.

Els animals es desplomen amb els ulls esbatanats.

Després arriba el torn dels homes. Sis guerrers escollits pels sacerdots oferiran la seva sang a Woden, Thor i Freia.

5. “Woden, first to thee” – *Woden, ets el primer*

First Saxon priest

Woden, first to thee
A milk-white steed, in battle won,
We have sacrific'd.

Chorus

We have sacrific'd.

Second Saxon priest

Let our next oblation be
To Thor, thy thund'ring son,
Of such another.

Chorus

We have sacrific'd.

First Saxon priest

A third (of Friesland breed was he)
To Woden's wife, and to Thor's mother;
And now we have aton'd all three.

Chorus

We have sacrific'd.

Primer sacerdot saxó

Primer, un cavall blanc com la llet,
guanyat en combat.
Per tu, Woden, el sacrificuem.

Cor

Per tu el sacrificuem.

Segon sacerdot saxó

La nostra segona ofrena
d'un corser és per a Thor,
el teu fill i déu del tro.

Cor

Per tu el sacrificuem.

Primer sacerdot saxó

El tercer, nascut a Frísia, el sacrificuem
per l'esposa de Wodan i mare de Thor.
I així honorem tots tres per igual.

Cor

Per tu el sacrificuem.

6. “The white horse neigh'd aloud” – *El cavall blanc ha renillat ben fort*

Priestess and Second Saxon priest

The white horse neigh'd aloud.
To Woden thanks we render,
To Woden we have vow'd,
To Woden, our defender.

Chorus

To Woden thanks we render,
To Woden we have vow'd,
To Woden, our defender.

Sacerdotessa i segon sacerdot saxó

El cavall blanc ha renillat ben fort.
A Woden, donem les gràcies.
A Woden, ens encomanem.
A Woden, el nostre defensor.

Cor

A Woden, donem les gràcies.
A Woden, ens encomanem.
A Woden, el nostre defensor.

7. “The lot is cast” – *La sort està tirada*

Priestess

The lot is cast, and Tanfan pleas'd;
Of mortal cares you shall be eas'd.

Sacerdotessa

La sort està tirada, i Tanfan està agraït.
Sigueu deslliurats de les preocupacions terrenals.

8. “Brave souls, to be renown’d in story” – *Ànimes valeroses, sereu recordades en la història*

Chorus

Brave souls, to be renown’d in story.
Honour prizing,
Death despising,
Fame acquiring
By expiring,
Die and reap the fruit of glory.

Cor

Ànimes valeroses, sereu recordades en la història,
per rebre l’honor, menysprear la mort i guanyar la fama.
En expirar,
moriu i colliu els fruits de la glòria.

9. “I call you all” – *Us convoco a tots*

Priestess

I call you all
To Woden’s Hall,
Your temples round
With ivy bound
In goblets crown’d,
And plenteous bowls of burnish’d gold,
Where ye shall laugh
And dance and quaff
The juice that makes the Britons bold.

Sacerdotessa

Us convoco a tots
al Temple de Wodan,
amb el cap coronat
amb fulles d’heura trenades,
amb copes curulles,
fetes d’or brunyit.
I allà celebrareu,
dansareu i beureu
la beguda que torna valent a tot anglès

Chorus

To Woden’s Hall all,
Where in plenteous bowls of burnish’d gold,
We shall laugh
And dance and quaff
The juice that makes the Britons bold.

Cor

Tots al Temple de Wodan,
on, amb copes curulles, fetes d’or brunyit.
celebrarem,
dansarem i beurem
la beguda que torna valent a tot anglès.

Narrador:

Els saxons immolats són conduïts al sacrifici, i mentrestant els anglesos esperen el senyal per llançar-se a la batalla, amb Artús al capdavant. Alcen la veu i entonen un desafiament: “Veniu, si goseu!” I llavors els saxons es llancen a la càrrega.

10. “Come if you dare” – *Veniu, si goseu!*

British warrior

"Come if you dare," our trumpets sound.
"Come if you dare," the foes rebound.
We come, we come, we come, we come,"
Says the double, double, double beat of
the thund’ring drum.

Guerrer anglès:

“Veniu, si goseu!” canten les nostres trompetes.
“Veniu, si goseu!” responen els guerrers enemics.
“Venim, venim, venim, venim”
fa el doble, doble, doble batec
dels tambors que retronen.

Chorus

"Come if you dare," our trumpets sound, etc.

Cor:

“Veniu, si goseu!” canten les nostres trompetes, etc.

British warrior

Now they charge on amain.
Now they rally again.

Guerrer anglès:

Ara carreguen amb força.
I ara es repleguen de nou.

The Gods from above the mad labour behold,
And pity mankind that will perish for gold.

Chorus

Now they charge on amain, etc.

British warrior

The fainting Saxons quit their ground,
Their trumpets languish in their sound,
They fly, they fly, they fly, they fly,
"Victoria, Victoria", the bold Britons cry.

Chorus

The fainting Saxons quit their ground, etc.

British warrior

Now the victory's won,
To the plunder we run,
We return to our lasses
like fortunate traders,
Triumphant with spoils
of the vanquish'd invaders.

Chorus

Now the victory's won, etc.

Els déus, des del cel, contemplen la follia,
i s'apiaden dels qui moriran a canvi d'or.

Cor:

Ara carreguen amb força, etc.

Guerrer anglès:

Els saxons defalleixen, es fan enrere.
I el so de les trompetes s'afebleix.
Reculen volant, volant, volant, volant.
I els britànics criden "Victòria! Victòria!"

Cor:

Els saxons defalleixen, es fan enrere, etc.

Guerrer anglès:

La victòria és nostra,
correm a fer nostre el botí,
per poder tornar al costat de les nostres dones,
com a mercaders afortunats i triomfants,
carregats amb el que haurem
saquejat dels invasors vençuts.

Cor:

La victòria és nostra... etc.

11. Coda del primer acte

ACTE II

Narrador:

Els saxons toquen retreta, es retiren en plena confusió, i en la desbandada, desesperats, desmunten el campament.

I què han de fer els anglesos sinó anar-los al darrere per destruir-los? Volen saquejar-los, humiliar-los. Per què no ho haurien de fer?

Merlí, el mag, s'ha quedat rессagat, tot sol enmig de la desolació del camp de batalla. Se senten gemecs, com un cant agònic. Arreu, escampats entre la terra remoguda, hi ha cossos i cavalls desmembrats. Se sent l'olor de la sang i la mort. I uns laments, que se senten molt a prop, prenen la forma d'un cos.

Es tracta de Philidel, un esperit malèvol, que s'alça davant de Merlí, a menys de tres passes de distància. Està desesperat. No vol tornar a estar mai més al servei dels poders de la fosca. Ha aconseguit escapar de sota el control d'Osmond, el bruixot dels saxons. I ara demana ajuda. Per tal de salvar el cap, trairà els saxons i confessarà quin és el seu pla secret.

Un pla que és el següent: els saxons volen fer veure que fugen dins el bosc, i allà, el maligne Grimbald, disfressat de pastor, farà servir la seva màgia per atreure els anglesos i conduir-los fins al caire dels grans penya-segats, perquè hi trobin la mort.

L'esperit Philidel, penedit com està, afirma que pot frustrar el pla i guiar els anglesos a lloc segur. Merlí accepta l'oferta.

I realment, tal com Philidel havia explicat, els saxons es retiren dins el bosc, i tal com Philidel havia explicat, els anglesos perden el rastre de l'enemic. I ara, els dos esperits, Philidel i Grimbald, els miren de lluny, i competeixen l'un amb l'altre per controlar el destí dels guerrers.

12. "Hither this way" – *Veniu per aquí*

Philidel

Hither, this way, this way bend,
Trust not the malicious fiend.
Those are false deluding lights
Wafted far and nearby sprites.
Trust 'em not, for they'll deceive ye,
And in bogs and marshes leave ye.

Chorus of Philidel's Spirits

Hither, this way, this way bend.

Chorus of Grimbald's Spirits

This way, hither, this way bend.

Philidel

If you step no longer thinking,
Down you fall, a furlong sinking.
'Tis a fiend who has annoy'd ye:
Name but Heav'n, and he'll avoid ye.
Hither, this way.

Chorus of Philidel's Spirits

Hither, this way, this way bend.

Chorus of Grimbald's Spirits

This way, hither, this way bend.

Chorus of Philidel's Spirits

Trust not the malicious fiend.
Hither, this way, etc.

Philidel:

Veniu per aquí, preneu aquest camí.
No us fieu de l'enemic maliciós.
Aquestes llums son senyals que us volen confondre.
Els esperits les fan dansar amunt i avall.
No us en fieu, perquè son enganyoses,
I només us duren al fangar dels pantans.

Cor d'esperits de Philidel:

Veniu per aquí, preneu aquest camí.

Cor d'esperits de Grimbald:

Per aquí, veniu, preneu aquest camí.

Philidel:

Només que feu un pas sense pensar,
podeu rrelliscar i caure ben avall.
Aquí hi ha un enemic que us vol mal.
Encomaneu-vos al cel, i us evitarà.
Veniu per aquí.

Cor d'esperits de Philidel:

Veniu per aquí, preneu aquest camí.

Cor d'esperits de Grimbald:

Per aquí, veniu, preneu aquest camí.

Cor d'esperits de Philidel:

No us fieu de l'enemic maliciós.
Veniu per aquí, preneu aquest camí, etc.

13. "Let not a moon-born elf" – *No deixeu que un elf lunar*

Grimbald

Let not a moon-born elf mislead ye
From your prey and from your glory;
To fear, alas, he has betray'd ye;
Follow the flames that wave before ye,
Sometimes sev'n, and sometimes one.
Hurry, hurry, hurry, hurry on.

Grimbald

No deixeu que un elf lunar us desviï
de la vostra presa i de la vostra glòria.
Us ha traït, ai las!, us ha fet agafar por.
Seguiu la flames que dansen davant vostre,
ara en son set i ara, només una.
De pressa, de pressa.

See, see the footsteps plain appearing.
That way Oswald chose for flying.
Firm is the turf and fit for bearing,
Where yonder pearly dews are lying.
Far he cannot hence be gone.
Hurry, hurry, hurry, hurry on.

Mireu com apareixen les petjades.
Son el camí per on a fugit Oswald.
El terra està ferm, a punt per passar-hi,
tot esquitxat per les perles de la rosada.
No es pot amagar lluny d'aquí.
De pressa, de pressa.

Narrador:

Els anglesos segueixen Grimbold!

14. “Hither this way” – *Veniu per aquí*

Chorus of Philidel’s Spirits
Hither, this way, this way bend.

Cor d’esperits de Philidel:
Veniu per aquí, preneu aquest camí.

Chorus of Grimbold’s Spirits
Hither, this way, this way bend.

Cor d’esperits de Grimbold:
Per aquí, veniu, preneu aquest camí.

Chorus of Philidel’s Spirits
Trust not that malicious fiend.
Hither, this way, etc.

Cor d’esperits de Philidel:
No us fieu de l’enemic maliciós.
Veniu per aquí, preneu aquest camí. Etc.

Narrador:

Llavors, en el darrer moment, s’imposa el camí del bé, i els guerrers, com si fossin un sol home, segueixen en Philidel per la via correcta. En Grimbold el maleeix i desapareix sota la resplendor d’un llampec. I ara tots els camins condueixen els guerrers cap al rei Artús, i cap a la seva terra natal, sans i estalvis.

15. “Come follow” – *Veniu, seguuiu-me*

Philidel
Come, follow me.

Philidel:
Veniu, seguuiu-me.

Solos
Come, follow me,
And me, and me, and me, and me.

Solistes:
Veniu, seguuiu-me,
i a mi, i a mi, i a mi.

Chorus
Come, follow me.

Cor:
Veniu, seguuiu-me.

Solos
And green-sward all your way shall be.

Solistes:
I el vostre camí quedarà entapissat de verd.

Chorus
Come, follow me.

Cor:
Veniu, seguuiu-me.

Solos
No goblin or elf shall dare to offend ye.

Solistes:
Ni cap elf ni cap follet gosaran ofendre-us.

Chorus
No goblin or elf shall dare to offend ye.

Cor:
Ni cap elf ni cap follet gosaran ofendre-us.

Solos

We brethren of air
 You heroes will bear
 To the kind and the fair that attend ye.

Chorus

We brethren of air, etc.

Solistes:

Nosaltres, germans de l'aire,
 us conduirem, a vosaltres, herois,
 fins a les tendres joves que us esperen.

Cor:

Nosaltres, germans de l'aire... etc.

Narrador:

Mentrestant, al seu castell, Emmeline sospira per Artús. A tothora parla i parla d'ell, sempre repetint les mateixes preguntes. Les preguntes pròpies d'una amant: "on deu ser ara?", "què deu fer?", "deu estar bé?", "deu pensar en mi?"

I ella parla, i parla, i parla més encara. Matilda, la seva dama de companyia, primer es mostra comprensiva, però al final se n'acaba cansant. Fins al moment s'ha mostrat educada i respectuosa, però ja no pot amagar el que sent.

Mai havia fet tanta falta algun divertiment innocent. Un grup de joves del comtat de Kent presenten un espectacle: una ingènua representació sobre uns pastors que ofereixen les seves flautes a les pastores.

Es tracta d'un gest del tot generós, però finalment les pastores refusen tocar els instruments, si el regal no va acompanyat d'un contracte degudament signat i segellat. A vegades, les dones costen d'entendre.

16. "How blest are shepherds" – *Que afortunats som els pastors***Shepherd**

How blest are shepherds,
 how happy their lasses,
 While drums and trumpets
 are sounding alarms.
 Over our lowly sheds
 all the storm passes
 And when we die, 'tis in each other's arms
 All the day on our herds
 and flocks employing,
 All the night on our flutes and in enjoying.

Chorus

How blest are shepherds, how happy their lasses, etc.

Shepherd

Bright nymphs of Britain with graces attended,
 Let not your days without pleasure expire.
 Honour's but empty, and when youth is ended,
 All men will praise you but none will desire.
 Let not youth fly away without contenting;
 Age will come time enough for your repenting.

Chorus

Bright nymphs of Britain with graces attended, etc.

Pastor

Que afortunats som els pastors,
 que felices les nostres estimades,
 mentre els tambors i les trompetes
 ressonen amb el toc de guerra.
 La tempesta passa de llarg
 per damunt de les nostres humils cabanes.
 I si morim, que sigui els uns en braços dels altres.
 De dia, ocupats en les nostres bèsties
 i els nostres ramats.
 De nit, en les nostres flautes i els nostres plaers.

Cor

Que afortunats som els pastors, etc.

Pastor

Radiants nimfes de la Bretanya, plenes de gràcies,
 no deixeu que els vostres dies expirin sense plaer.
 L'honor és una cosa buida, i quan s'acaba la joventut,
 tots els homes us lloaran, però cap us desitjarà.
 No deixeu que la joventut us voli sense gaudir-ne,
 que aviat arribarà l'edat de penedir-vos.

COR

Radiants nimfes de la Bretanya, plenes de gràcies, etc.

Narrador:

Ara els homes ofereixen les seves flautes a les dones i elles refusen el present.

17. “Shepherd, shepherd, leave decoying” – *Pastor, deixa de banda els afalacs*

Two shepherdesses

Shepherd, shepherd, leave decoying:
Pipes are sweet on summer’s day,
But a little after toying,
Women have the shot to pay.
Here are marriage-vows for signing:
Set their marks that cannot write.
After that, without repining,
Play, and welcome, day and night.

Dues pastores

Pastor, deixa de banda els afalacs:
les flautes son dolces per a un dia d’estiu,
però després d’haver-nos-hi divertit,
a les dones ens toca pagar el preu.
Aquí teniu per signar els capítols nupcials.
Els qui no sàpiguen escriure que firmin amb una creu.
I un cop signats, sense cap queixa, torneu a tocar
i sereu benvinguts, nit i dia.

Narrador:

Ara les dones donen als homes els contractes, i ells els accepten.

18. “Come, shepherds, lead up a lively measure” – *Veniu, pastors, toqueu una tonada alegre*

Chorus

Come, shepherds, lead up a lively measure
The cares of wedlock are cares of pleasure:
But whether marriage bring joy or sorrow.
Make sure of this day and hang tomorrow.

Cor

Veniu, pastors, toqueu una tonada alegre.
Els maldecaps del matrimoni son ben plaents,
malgrat que la unió porti joia o porti pena.
Viviu el dia d’avui, que l’endemà ja arribarà.

18a. Hornpipe

Narrador:

“Ajuda! Ens deshonren! Ajuda! Ens deshonren!” Tothom sent els crits de les dues dones, però ningú corre a ajudar-les.

Oswald ha segrestat Emmeline i Matilda. La seva cobdícia no té límits. Vol per a ell sol tota l’Anglaterra, vol el tron del rei Artús i ara també vol posseir la seva esposa, com si ho pogués prendre tot per la força i en nom del seu poder superior... però sense amor. Sense amor.

El rei Artús vol fer tot el possible per salvar la seva estimada, de manera que proposa a Oswald arribar a un pacte. Li ofereix la meitat de les terres d’Anglaterra. Li ofereix dividir en dos el seu reialme.

Res es guanya fent servir la força i la brutalitat. Cap terra es guanya amb aquests mitjans. I encara menys el cor d’una dona!

Les veritables conquestes demanen amor.

I Oswald ho sap. No ha abusat d’Emmeline. Ell vol que ella l’estimi. I quan hagi conquerit Anglaterra, ella seurrà al seu costat com a reina.

Un tresor com aquest no es pot compartir!

19. Coda del segon acte: Aire

ACTE III

Narrador:

A les armes! Els anglesos no tenen més opció que emprendre un assalt i rescatar Emmeline per la força. Però entre on són ells i la fortalesa dels saxons hi ha el bosc.

I a les profunditats de la bosquíria el món és canviant. Hi ha forces en marxa que els humans no poden entendre.

Aquí és on les arts del bruixot Osmond mostraran el seu poder. A les profunditats del bosc que envolta el castell, hi ha espectres i visions horribles. Els anglesos estan morts de por.

“És només un miratge!”

Però quan un ramat entra en pànic, res pot aturar-lo. Ningú no sent l’advertència de Merlí. “És només un miratge!”

Els uns fugen corrents, cridant. Els altres es queden quiets, congelats com estàtues. N’hi ha un darrere un arbre: és fort com un os i branda una espasa afilada, però està plorant com una criatura!

“És només un miratge!” Ningú no sent l’advertència de Merlí.

Ningú excepte el rei Artús. Ell és l’únic que es manté ferm.

Merlí vol provar un pla enginyós i l’explica a tots:

Gràcies a una poció màgica que ha creat, Emmeline podrà recuperar la vista. Li confien la poció a Philidel i el rei Artús és conduït fins on és la seva estimada. Corre fins a ella i l’estreny entre els seus braços. I ella sap que és ell qui l’abraça, que és ell de debò.

Artús agafa la poció i, amb molt de compte, en vessa unes gotes damunt el ulls de l’estimada. Per un moment sembla que, a la noia, se li aturi la respiració. Però, a poc a poc, una sensació d’escalf li envaeix el cos, com quan alguna cosa glaçada es desfà. Li fa un salt el cor i per fi hi veu.

“La llum!”, crida la noia, riu, plora. Veu formes! Veu arbres! Xiscla i xiscla més encara, deixa anar crits d’alegria. Qui és la figura desconeguda que veu al costat? És l’estimada Matilda. I ella riu i plora. Veu el sol! Oh, el sol!

Matilda li aguanta un mirall al davant i es reconeix en la imatge reflectida. I arrenca a plorar. Intenta abraçar el seu propi reflex, però el petó que li torna la imatge és fred.

I llavors veu Artús, dempeus davant d’ella, immòbil i somrient. Ell també és tot llàgrimes. Ella se’l queda mirant una bona estona. Li fa un petó suau... suau, sí, però alhora gentil i sensual.

Ara a qui han de témer ja no és Oswald, sinó Osmond, el bruixot. Ell també de sempre l’ha cobejada, amb tota la seva repulsiva passió. Cal fugir corrents d’allà, i ben de pressa.

Però si fugen, el bruixot segur que els encaçarà. És impossible enfrontar-se a Osmond sense l’ajuda de Merlí. Artús i Philidel surten a cercar-lo, però llavors deixen Emmeline i Matilda soles, a la seva fortuna.

I quina mala fortuna! El moment en què els ulls d’Emmeline s’aturen en Osmond és la primera vegada en la seva vida que veu què és la lletjor de debò: un home amb una figura exterior que és un reflex perfecte de la seva maldat interior.

A la punta del seu bastó de bruixot, hi porta una calavera d’ocell, coberta de cintes penjant, amb tot d’encanteris màgics. Aquests són els instruments per a les seves arts ocultes.

“El rei Oswald no et molestarà mai més. Em feia la guitza, de manera que l’he tancat en una de les seves masmorres. Ja veus que soc el teu amic.”

Emmeline no es mou, intenta no mirar-lo. Però Osmond, enrabiad per la passivitat de la noia, pica el terra amb el bastó, i fa que un llampec ho il·lumini tot... el bosc desapareix... I de sobte, tot el que els envolta s'ha convertit en una terra desolada en ple hivern, aturada en un paisatge congelat... "Vine, estima'm! Mira el que les meves arts et poden ensenyar. Mira com Cupido pot escalfar el més fred dels mons i despertar els cors més freds de les persones més gèlides."

20. Preludi

21. Solo de Cupido

Cupid

What ho! thou genius of this isle, what ho!
Liest thou asleep beneath those hills of snow?
Stretch Out thy lazy limbs. Awake, awake!
And winter from thy furry mantle shake.

Cupido

Escolta'm, follet d'aquesta illa!
Jeus adormit sota aquests turons de neu?
Desentumeix els teus membres mandrosos.
Desperta! I espolsa't l'hivern del teu mantell pelut.

22. Preludi mentre el follet del fred es desvetlla / Solo del follet del fred

Cold Genius

What power art thou, who from below
Hast made me rise unwillingly and slow
From beds of everlasting snow?
See'st thou not how stiff and wondrous old,
Far unfit to bear the bitter cold,
I can scarcely move or draw my breath?
Let me, let me freeze again to death.

Follet del Fred:

¿Quin poder tens tu, que, a contracor,
m'has fet llevar lentament des del més profund,
de sota aquests llençols de neu eterna?
¿No veus com n'estic, de vell i entumit,
per poder suportar el fred penetrant,
que gairebé no em puc moure ni respirar?
Deixa que em torni a glaçar i així mori de nou.

23. Solo de Cupido

Cupid

Thou doting fool forbear, forbear!
What dost thou mean by freezing here?
At Love's appearing, All the sky clearing,
The stormy winds their fury spare.
Winter subduing,
And Spring renewing,
My beams create a more glorious year.
Thou doting fool, forbear, forbear!
What dost thou mean by freezing here?

Cupido

Calma't, boig xaruc!
Per què vols tornar-te a glaçar?
Quan l'Amor apareix, el cel es torna clar,
els vents tempestuosos deixen de banda la fúria,
l'hivern s'apaivaga
i la primavera es renova,
i els meus raigs fan que l'any sigui més gloriós.
Calma't, boig xaruc!
Per què vols tornar-te a glaçar?

24. "Great Love, I know thee now" – Gran Amor, ja et reconec

Cold Genius

Great Love, I know thee now:
Eldest of the gods art thou.
Heav'n and earth by thee were made.
Human nature is thy creature,
Ev'rywhere thou art obey'd.

Follet del Fred:

Gran Amor, ja et reconec:
tu ets un dels déus més antics.
Tu vas crear el cel i la terra.
La natura humana és la teva criatura,
i arreu tothom t'obeeix.

25. Solo de Cupido

Cupid

No part of my dominion shall he waste:
To spread my sway and sing my praise
E'en here I will a people raise
Of kind embracing lovers, and embrac'd.

Cupido

Cap racó dels meus dominis quedarà erm.
Per estendre el meu imperi i que amb cants sigui lloat,
faré que aquí mateix neixi un poble
fet de gentils amants, que abracin i siguin abraçats.

26. Preludi

27. Cor del poble fred

Chorus of Cold People

See, see, we assemble
Thy revels to hold:
Tho' quiv'ring with cold
We chatter and tremble.

Poble fred:

Mira com ens apleguem
per celebrar les teves festes,
malgrat que tremolem de fred,
i ens cruixen les dents.

27a. Dansa

28. Solo de Cupido

Cupid

'Tis I, 'tis I, 'tis I that have warm'd ye.
In spite of cold weather
I've brought ye together.
'Tis I, 'tis I, 'tis I that have warm'd ye,

Cupido

Soc jo, soc jo, soc jo qui us ha reconfortat.
Malgrat el fred,
us he reunit.
Soc jo, soc jo, soc jo qui us ha reconfortat.

Chorus of Cold People

'Tis Love, 'tis Love, 'tis Love
that has warm'd us.
In spite of the weather
He brought us together.
'Tis Love, 'tis Love, 'tis Love
that has warm'd us.

Cor del Poble fred

És l'Amor, és l'Amor, és l'Amor
qui ens ha reconfortat.
Malgrat el fred,
ens ha reunit.
És l'Amor, és l'Amor, és l'Amor
qui ens ha reconfortat.

29. "Sound a parley, ye fair" – *Noies, discutiu-ho entre vosaltres*

Cupid & Cold Genius

Sound a parley, ye fair, and surrender,
Set yourselves and your lovers at ease.
He's a grateful offender
Who pleasure dare seize:
But the whining pretender
Is sure to displease.
Sound a parley, ye fair, and surrender.
Since the fruit of desire is possessing,
'Tis unmanly to sigh and complain.

Cupido i Follet del Fred:

Noies, discutiu-ho entre vosaltres i rendiu-vos.
Que entre vosaltres i els vostres amants hi hagi pau.
Quin bon bergant
és aquell que gosa fer seu el plaer.
I que n'és, de desplaent,
el pretendent ploramiques.
Noies, discutiu-ho entre vosaltres i rendiu-vos.
El fruit del desig és la possessió.
Esbufolegar i queixar-se és inhumà.

When we kneel for redressing,
We move your disdain.
Love was made for a blessing
And not for a pain.

Quan ens agenollem per demanar-vos perdó,
retirareu el vostre desdeny.
L'amor va ser creat per a la benaurança,
i no pas per al dolor.

29b. Houtbois with chorus / *Bourrée*

Chorus of Cold People

'Tis Love, that has warm'd us.
In spite of the weather
He brought us together.
'Tis Love, that has warm'd us.

Cor del Poble fred

Ha estat Amor qui ens ha escalfat.
A pesar del mal temps,
ha aconseguit que ens apleguem.
Ha estat Amor qui ens ha escalfat.

30. Coda del tercer acte: *Hornpipe*

ACTE IV

Narrador:

“Ho veus? És Amor qui ens ha escalfat”. Osmond pentina els cabells d’Emmeline amb els dits. De sobte, se sent un crit de socors des de darrere els arbres i estronca els avenços del bruixot. Osmond corre a veure qui és. Es tracta de Grimbald, l’esperit malvat, que suplica al bruixot que el deslligui, després d’haver caigut en la trampa que li ha parat el follet Philidel.

31a. Aire

Narrador:

Grimbald no ha pogut impedir que la màgia de Merlí acabés vençant la bruixeria d’Osmond. I ara ja no hi ha ni un sol esperit que embruixi el bosc encantat, de manera que el rei Artús, sota la protecció de Philidel, és lliure d’anar a rescatar la seva enamorada.

Si aconsegueix arribar on és ella, el camí quedarà franc per als anglesos i podran prendre la fortalesa enemiga. I si és així, això seria la fi de Grimbald, Osmond i els saxons.

Osmond està furiós i comença a ordinar un nou pla. Un encanteri que farà que Artús es converteixi en el seu propi enemic sense necessitat d’armes... només fent ús de la bellesa. De la bellesa que fa caure en la temptació.

31b. Música suau

Narrador:

Mentre Artús camina a través del bosc encantat, la seva única arma de defensa és recordar el consell de Merlí: “Tot el que veus no és sinó un miratge: no et deixis enganyar”.

Sí... però quan veus un riu de plata que corre sota un pont d’or massís...

Un riu de plata i un pont d’or massís són coses que val la pena aturar-se a admirar.

Artús s’hi apropa. Des de sota les aigües, un ulls platejats l’observen. Des de sota les aigües, dues dones somriuen. Van despullades. Les cabelleres els floten gentilment seguint el corrent. Les sirenes, amb uns llarguíssims cossos de peix, descansen damunt una roca just sota els seus peus. A través de la pell dels pits, els regalimen delicadament unes perles d’aigua.

31c. “Two daughters of this aged stream” – *Som dues filles d’aquest antic riu*

Two Sirens

Two daughters of this aged stream are we,
And both our sea-green locks have comb’d for ye.
Come bathe with us an hour or two;
Come naked in, for we are so.
What danger from a naked foe?
Come bathe with us, come bathe, and share
What pleasures in the floods appear.
We’ll beat the waters till they bound
And circle round, and circle round.

Dues sirenes

Som dues filles d’aquest torrent antic,
i ens pentinem per a tu els rínxols, de verd marí.
Vine a banyar-te amb nosaltres una hora o dues.
Llença-t’hi despullat, igual que nosaltres.
Què has de témer, d’un enemic que va nu?
Vine a banyar-te amb nosaltres i compartim
els plaers que suren riu avall.
Remourem les aigües fins a dominar-les,
i fer-les anar en espiral.

Narrador:

Mentre sent aquell fragor de temptacions eixordant-li les orelles, el rei Artús recorda:

“Tot el que veus no és sinó un miratge: no et deixis enganyar”.

I així el rei resisteix davant els cants de sirena, continua endavant el seu camí i deixa enrere les nimfes aquàtiques. Però llavors, tot el que veu al seu pas, els arbres, les flors, i fins i tot la roca més minúscula, amaguen noves criatures imaginàries. Salvatges però gentils, dansen i entonen cançons sobre l’amor, sobre els raigs de sol que dauren la gespa, sobre el despertar dels sentits, i amb les seves veus, acaronen la pell del viatger.

32. *Passacaglia*: “How the happy lover” – *Que feliç, l’amant*

Tenor I

How happy the lover,
How easy his chain!
How happy the lover,
How easy his chain!
How sweet to discover
He sighs not in vain.

Tenor I

Que feliç, l’amant,
que lleugera, la seva cadena!
Que feliç, l’amant,
que plaent, la seva pena!
Que dolç, descobrir
que no sospira en va.

Chorus

How happy the lover, etc.

Cor:

Que feliç, l’amant, etc.

Sylvan & Nymph

For love ev’ry creature
Is form’d by his nature.
No joys are above
The pleasures of love.

Un follet boscà i una nimfa:

Tota criatura ha estat creada,
per la seva natura, per a l’amor.
No hi ha alegria major
que els plaers de l’amor.

Chorus

No joys are above.
The pleasures of love.

Cor:

No hi ha alegria major
que els plaers de l’amor.

33. “In vain are our graces” – *En va, són les nostres gràcies*

Three Nymphs

In vain are our graces,
In vain are your eyes.
In vain are our graces
If love you despise.
When age furrows faces,
'Tis too late to be wise.

Three men

Then use the sweet blessing
While now in possessing.
No joys are above
The pleasures of love.

Three Nymphs

No joys are above
The pleasures of love.

Chorus

No joys are above
The pleasures of love.

Tres nimfes:

En va, son les nostres gràcies.
En va, els vostres ulls.
En va, son les nostres gràcies
si menysteniu l'amor.
Quan l'edat us arrugui el front,
serà massa tard per ser assenyats.

Tres homes:

Feu ús d'aquesta benedicció
mentre encara la posseïu.
No hi ha alegria major
que els plaers de l'amor.

Tres nimfes:

No hi ha alegria major
que els plaers de l'amor.

Cor:

No hi ha alegria major
que els plaers de l'amor.

Narrador:

“No sou sinó miratges. Deixeu-me en pau!”

En un darrer intent desesperat d'alliberar-se'n, el rei Artús treu l'espasa i lluita contra les nimfes que l'assetgen.

Però la fulla de la seva arma només talla l'aire en remolí. Ple de fúria, les seves estocades, un cop rere l'altre, i rere l'altre, només encerten l'aire. La seva ràbia no aconsegueix atènyer res. Llavors veu un arbre preciós... Artús s'ha de conformar per ara amb aquest oponent. Segur que això li serveix per aplacar la fúria.

Artús es llança contra el tronc amb l'espasa, però cau enrere estabornit, vençut en aquella absurda batalla. Quan recupera l'alè, mira el que acaba de fer.

D'una ferida en l'arbre, brolla sang i se sent com gemega... com gemega amb la veu d'Emmeline. De sobte el rostre de l'enamorada es forma a l'escorça. I una de les branques no és una branca, és el braç d'ella, que li allarga la mà, repetint el nom del seu amor.

La sang raja de l'escorça i regalima fins a terra.

Artús s'hi apropa. Vol ajudar la seva enamorada i estrènyer-li la mà. I just en el darrer moment, just quan fa per córrer cap a ella, Philidel apareix entre el fullatge per salvar el seu amo... Perquè just quan l'atura, i abans que el mateix Philidel acabi engolit pel tronc, mostra com el rostre que es veu a l'escorça no és el de l'enamorada, sinó que realment es tractava de Grimbald, l'esperit maligne, disfressat.

Artús branda l'espasa i s'enfronta contra l'arbre amb totes les seves forces, fins que aquest trontolla i acaba a terra esfondrat.

Dos llampecs surten volant del tronc, els esperits bessons del bé i el mal, Philidel i Grimbald. S'arremolinen i es persegueixen saltant d'arbre en arbre, fins que Philidel captura Grimbald i l'acaba lligant.

I així, el bosc es tenyeix amb la llum del dia, i Grimbald, amb el nou sol de la primavera, ja no representa altra cosa que una nosa insignificant, un esperit ridícul i impotent.

L'encanteri s'ha trencat. El camí que duu a la fortalesa dels saxons queda obert i els anglesos, per fi, poden avançar sense trobar resistència!

34. Coda del quart acte: toc de trompeta

ACTE V

Narrador:

Des de la posició avantatjosa dalt de la fortalesa dels saxons, Osmond observa la columna dels cavalls anglesos que avança en silenci.

Ara que té empresonat el rei Oswald, Osmond es troba sol i amb un exèrcit que és incapaç de comandar.

No té cap més remei que alliberar Oswald, de manera que puguin defensar la fortalesa junts.

El rei saxó s'avança tot sol per confrontar els anglesos i s'atura a deu passes del rei Artús per dir-li el següent: "Aquesta guerra no té cap sentit. Fa massa temps que dura". Com que Artús i Oswald volen el mateix, depèn d'ells i només d'ells posar fi a la contesa, tot lluitant en un combat cos a cos.

El resultat del combat entre aquests dos homes, d'igual valor, recau en els déus, que decidiran qui d'ells dos sobreviu.

Però un cop comencen a lluitar... quin dels dos déus decidirà el resultat? El déu d'Oswald o el d'Artús? El que és segur és que el combat és llarg i acarnissat. Les estocades de l'un són aturades per les estocades de l'altre.

No gaire lluny, el mag i el bruixot també lluiten, amunt i avall, i després d'una llarga disputa, Merlí aconsegueix vèncer les arts ocultes d'Osmond.

I el mateix resultat entre els dos mags, es repeteix entre els dos monarques. Oswald cau a terra colpit pel seu adversari i finalment Artús desarma el rei dels saxons. Té la punta de l'arma a tocar de la pell del contrincant. Amb només un moviment del braç, n'hi hauria prou per matar-lo. El moment que sempre havia somiat ha arribat, té la seva vida a la punta de l'espasa.

Però què faria Artús sense Oswald? La llum necessita la fosca. I els anglesos, què farien sense els saxons? Què faria la foscor sense la llum?

L'home contra el qui sempre ha lluitat és justament igual que ell. Artús s'enretira. Oswald s'alça. I llavors Artús alça el braç en senyal de victòria!

Artús i Emmeline tornen a estar junts, i tanquen Osmond a una masmorra. A Oswald, el rei vençut, l'esperen la ignomínia i la penúria.

Bé... sí, però no. Perquè a Anglaterra les coses mai no son tan òbvies com sembla. La llum abraça la fosca i així regna la unitat. Artús convida Oswald i els saxons a aliar-se amb els anglesos.

Merlí branda el seu bastó i davant la multitud que s'aplega fa aparèixer una escena: "Mireu la bellesa, la riquesa, l'amor i les glòries de la terra d'Anglaterra, quan els anglesos i els saxons es tornen un sol poble".

Després les aigües del mar inunden l'escena. Una tempesta esclata i per damunt de la tempesta, penjat d'un núvol, apareix Aeolus, el déu dels vents, que canta un himne a Anglaterra.

35. “Ye blust’ring bethren” – *Germans impetuosos*

Aeolus

Ye blust’ring brethren of the skies,
Whose breath has ruffled all the wat’ry plain,
Retire, and let Britannia rise
In triumph o’er the main.
Serene and calm, and void of fear,
The Queen of Islands must appear.

Aeolus

Germans impetuosos dels cels,
que amb el vostre alè heu eriçat les aigües planes,
retireu-vos, i deixeu emergir Anglaterra,
trionfant damunt les ones.
Serena, calmada i sense por,
que emergeixi la reina de les illes.

36. Simfonia

Narrador:

Ara el mar està en calma. I entre les aigües emergeix una illa i al bell mig, asseguda en un tron, apareix la deessa Britània. Els pescadors ballen al seu voltant. Una nereida i Pan canten des de la riba.

37a. Melodia

37b. “Round thy coasts” – *Forma les teves costes*

Nereid & Pan

Round thy coast, fair nymph of Britain,
For thy guard our waters flow:
Proteus all his herd admitting
On thy green to graze below:
Foreign lands thy fish are tasting;
Learn from thee luxurious fasting.

Nerèida i Pan:

Forma les teves costes, bella nimfa d’Anglaterra,
que és per tu que la nostra marea baixa,
i així Proteus pot fer passar els seus ramats
a pasturar en els teus prats verds.
Els països estrangers degusten el teu peix,
i aprenen de tu el dejuni fastuós.

Chorus

Round thy coast, fair nymph of Britain, etc.

Cor:

Forma les teves costes, bella nimfa d’Anglaterra, etc.

38. “For folded flocks” – *Pels ramats aplegats*

Trio

For folded flocks, and fruitful plains,
The shepherd’s and the farmer’s gains,
Fair Britain all the world outvies;
And Pan, as in Arcadia, reigns
Where pleasure mix’d with profit lies.
Tho’ Jason’s fleece was fam’d of old,
The British wool is growing gold;
No mines can more of wealth supply:
It keeps the peasants from the cold,
And takes for kings the Tyrian dye.

Trio:

Pels ramats aplegats en les planes fecundes,
pel profit de tant pastors com pagesos,
la bella Anglaterra depassa el món sencer.
I igual que a l’Arcàdia, Pan regna
allà on el plaer es barreja amb el profit.
Si la llana de Jason és d’antiga fama,
la d’Anglaterra és realment d’or.
No hi ha mines que donin més riqueses:
protegeixen els camperols del fred
i nodreixen de pigments tiris als reis.

Narrador:

I ara apareix Comus, el déu més golafre. Els camperols l’envolten, preparen un banquet i fan xerinola, en celebració de l’abundància de la terra.

39a. Melodia

39b. “Your hay is mow’d” – *Et seguem el fenc*

Comus

Your hay, it is mow’d and your corn is reap’d,
Your barns will be full and your hovels heap’d.
Come, boys, come, Come, boys, come,
And merrily roar out our harvest home.

Chorus of Peasants

Harvest home,
And merrily roar out our harvest home.

Comus

We’ve cheated the parson, we’ll cheat him again,
For why shou’d a blockhead have one in ten?
One in ten, one in ten,

Chorus of Peasants

One in ten, one in ten,
For why shou’d a blockhead have one in ten?

Comus

For prating so long, like a book-learn’d sot,
Till pudding and dumpling are burnt to the pot.

Chorus of Peasants

Burnt to pot, burnt to pot,
Till pudding and dumpling are burnt to the pot.

Comus

We’ll toss off our ale till we cannot stand;
And heigh for the honour of old England.

Chorus of Peasants

Old England, Old England,
And heigh for the honour of old England.

Narrador:

La terra és generosa, però què seria d’Anglaterra sense l’amor? L’amor és el que ara ens fa falta. Oloreu-ne el perfum i sentiu-ne la música: Venus ja és aquí!

40a. Melodia

40b. “Fairiest isle” – *Bellíssima illa*

Venus

Fairest isle, all isles excelling,

Comus:

Et seguem el fenc, et collim el blat.
Tindràs ben plens els graners i les sitges.
Veniu, nois, veniu,
i celebrem amb cants la fi de la sega.

Camperols:

La fi de la sega!
Celebrem amb cants la fi de la sega.

Comus:

Hem pres el pèl al pastor, i ho tornarem a fer.
Com s’entén que un gamarús es quedi part del guany?
Tenir-ne un de deu!

Camperols:

Tenir-ne un de deu!
Com s’entén que un gamarús es quedi part del guany?

Comus:

Si n’ha dit, de bajanades, tantes com un borratxo,
fins que el guisat s’ha cremat dins de l’olla.

Camperols:

Cremat dins de l’olla!
Fins que el guisat s’ha cremat dins de l’olla.

Comus:

Beurem cervesa fins a no poder estar dempeus
i brindarem per l’honor de la vella Anglaterra.

Camperols:

La vella Anglaterra!
I brindarem per l’honor de la vella Anglaterra.

Seat of pleasure and of love;
Venus here will choose her dwelling,
And forsake her Cyprian grove.
Cupid from his fav'rite nation,
Care and envy will remove;
Jealousy that poisons passion,
And despair that dies for love.
Gentle murmurs, sweet complaining,
Sighs that blow the fire of love;
Soft repulses, Kind disdainings,
Shall be all the pains you prove.
Ev'ry swain shall pay his duty,
Grateful ev'ry nymph shall prove;
And as these excel in beauty,
Those shall be renown'd for love.

setial del plaer i de l'amor,
Venus t'escollirà com a nova residència,
i renegarà dels seus jardins a Xipre.
Cupido, de la seva nació favorita,
bandejarà les preocupacions i l'enveja,
la gelosia que enverina la passió
i la desesperació dels qui moren d'amor.
Murmuris gentils i dolces queixes,
els dolços sospirs que encenen l'amor,
petites disputes i desdeny mesurat
seran totes les penes que es patiran.
Cada mosso presentarà els seus respectes;
agraïda, cada nimfa, els rebrà.
I mentre que elles excel·leixen en bellesa,
ells rebran la recompensa de l'amor.

Narrador:

I vosaltres, joves amants, uniu-vos a la celebració, veniu i canteu!

41. "You say 'tis Love" – *Dius que és Amor*

She

You say, 'tis Love creates the pain,
Of which so sadly you complain,
And yet would fain engage my heart
In that uneasy cruel part;
But how, alas! think you that
I Can bear the wounds of which you die?

He

'Tis not my passion makes my care,
But your indiff'rence gives despair:
The lusty sun begets no spring
Till gentle show'rs assistance bring;
So Love, that scorches and destroys,
Till kindness aids, can cause no joys.

She

Love has a thousand ways to please,
But more to rob us of our ease;
For waking nights and careful days,
Some hours of pleasure he repays;
But absence soon, or jealous fears,
O'erflows the joy with floods of tears.

He

But one soft moment makes amends
For all the torment that attends.

Ella:

Dius que és Amor que porta les penes
de què tan tristament et queixes.
I tot i així, vols enredar el meu cor
perquè faci aquest paper difícil i cruel.
Com pots creure que jo també puc suportar
les ferides per les quals tu mors?

Ell:

No és la meva passió que em fa patir,
sinó la teva indiferència, que em desespera.
El vigor del sol no duu la primavera
sense l'ajuda gentil d'alguns ruixats.
Igualment, l'Amor, que tot ho crema i destrueix,
no porta joia sense que hi ajudi la tendresa.

Ella:

L'Amor té mil maneres de fer-nos plaure,
però en té més per robar-nos la calma.
Les nits de vetlla i els dies d'inquietud
es compensen amb poques hores de plaer.
Les hores d'absència i les pors de la gelosia
ofeguen l'alegria en un mar de penes.

Ell:

Però un dolç moment compensa
tots els turments que ens esperen.

Both

Let us love, let us love and to happiness haste.
Age and wisdom come too fast.
Youth for loving was design'd.

He

I'll be constant, you be kind.

She

You be constant, I'll be kind.

Both

Heav'n can give no greater blessing
Than faithful love and kind possessing.

Ella i ell:

Estimem-nos i llancem-nos a l'alegria.
L'edat i el seny vindran massa aviat.
La joventut ha estat creada per a l'amor.

Ella:

Tu sigues constant, i jo seré amable.

Ell:

Jo seré constant, i tu sigues amable.

Ella i ell:

El cel no pot oferir una benedicció més gran
que l'amor fidel i la dolça possessió.

Narrador:

El cel no pot oferir una benedicció més gran que l'amor fidel i la dolça possessió.

42. Toc de trompeta**Narrador:**

L'Honour, juntament amb el cor, ara canta pel futur i la glòria de la nova unió dels anglo-saxons, mentre els forasters són benvinguts a la nostra illa... dos pobles units pels perills que han sofert.

43a. "Saint George" – Sant Jordi**Honour**

Saint George, the patron of our Isle,
A soldier and a saint,
On this auspicious order smile,
Which love and arms will plant.

Honour

Sant Jordi, patró de la nostra illa!
Soldat i sant!
Sota el seu somriure propici,
guanyat amb l'amor i les armes.

43b. "Our natives not alone appear" – Els nostre poble no està sol**Cor**

Our natives not alone appear
To court the martial prize;
But foreign kings adopted here
Their crowns at home despise.
Our Sov'reign high, 'in awful state,
His honours shall bestow;
and see his sceptred subjects wait
On his commands below.

Cor

El nostre poble no està sol
homenatjant el premi marcial,
sinó que, malgrat les crítiques,
també acollim els reis forans.
El nostre sobirà, des de l'altura del seu tron,
ens atorgarà els seus honors.
I mireu com els subjectes, sota el seu ceptre,
esperen les seves disposicions.

FI DE L'ÒPERA